

"...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararı aynen şöyledir:

"Jet Turizm Uluslararası Yolcu Taşımacılığı Ticaret Limited Şirketi tarafından, 3.1.2004 gün ve 25335 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na ekli (I) sayılı listede yer alan mallar için maktu vergi tutarları belirlenmesine ilişkin 10.12.2003 gün ve 2003/6607 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ek Kararın iptali istemiyle Başbakanlık ve Maliye Bakanlığı'na karşı açılan davaya ait dosya incelenerek gereği görüldü.

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendinde, Yasa'ya ekli (I) sayılı listedeki malların ithalatçıları veya rafineriler dahil, imal edenler tarafından tesliminin, bir defaya mahsus olmak üzere özel tüketim vergisine tabi olduğu kurala bağlanmış, 4'üncü maddesinde bu malları imal ve ithal edenler, bu verginin mükellefi kabul edilmiştir. 4760 sayılı Yasa'ya eklenen (A) ve (B) işaretli iki ayrı cetveldен oluşаn (I) sayılı listede; Gümrük Tarife İstatistik Pozisyonları gösterilen mallar için Yasa'nın 11'inci maddesinin 1'inci fıkrası gereğince vergilendirme ölçüsü olan kilogram, litre veya metreküp birimine ve verginin bu listede öngörölen tutarda alınmasını düzenleyen 12'nci maddesine göre maktu vergi tutarları gösterilmiştir.

Verginin oranı ve tutarına ilişkin 12'nci maddenin 2'nci fıkrasının (a) bendinde ise Bakanlar Kuruluna, topluca veya ayrı ayrı olmak üzere (I) sayılı listedeki mallar için uygulanan maktu vergi tutarlarını; her bir mal itibarıyla en yüksek vergi tutarının yarısına kadar artırmaya, sıfıra kadar indirmeye, bu sınırlar içinde mal cinsleri, özellikleri, kullanım yerleri veya ithalatın şekline göre farklı tutarlar tespit yetkisi tanınmıştır.

Davaya konu yapılan 2003/6607 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ek Karar, bu yetkiye dayanılarak yürürlüğe konulmuştur. 4760 sayılı Yasa'ya ekli (I) sayılı listenin (A) cetvelinde yer alan mallardan özel bir işleme tabi tutulacak hafif yağlar ve müstahzarları, uçak benzini, benzin tipi jet yakıtı, kerosen, petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar, kalsine edilmiş veya edilmemiş petrol kokları, petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları için kilogram veya litre birimine göre 1000 (TL) maktu özel tüketim vergisi belirlenmişken; dava konusu Kararname eki Kararın 1'inci maddesiyle aynı mallar için vergi tutarı, (0) sıfır olarak yeniden tespit edilmiştir.

Dairemizin E:2004/498 sayılı dosyasında incelenmekte olan dava, karayoluyla yolcu taşımacılığı yapan bir ticaret şirketi tarafından açılmış ve dava dilekçesinde; davaya konu yapılan 2003/6607 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ek Kararın 1'inci maddesi ile uçak benzini için özel tüketim vergisinin sıfır (0) olarak tespit edilmesinin rekabet eşitliğini karayolu taşımacılığı aleyhine bozduğunu, 4760 sayılı Yasa'nın 12'nci maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendinde Bakanlar Kuruluna tanınan yetkinin Anayasa'nın 2'nci ve 73'üncü maddelerine aykırı olduğunu ileri sürmüştür.

Anayasa'nın vergi ödevini düzenleyen 73'üncü maddesinin üçüncü fıkrası; vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlölüklerin kanunla konulup, değiştirilmesi ve kaldırılmasını öngörmekle benimsediğı yasallık ilkesi gereğince vergi koyup, kaldırmak veya değiştirmek konusunda yetkili organ, yasama organıdır. Aynı maddenin son fıkrası, yasama organının bu

yetkisini; kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde kalmak koşuluyla vergi yasalarında öngörülen muaflik ve istisnalar, indirimler ve vergi oranlarına ilişkin hükümlerde değişiklik yapmak yönünden Bakanlar Kuruluna devretmesine olanak tanımıştır. Yetki devrine olanak tanıyan ve yasallık ilkesine istisna oluşturan bu kural, vergi koyma ve konulmuş bir vergiyi kaldırma yetkisini kapsamamaktadır. Bu nedenle vergi koyma ve kaldırma yetkisi, yasama organının devredilemez yetkilerindendir.

4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'nun 12'nci maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendinde öngörülen, Bakanlar Kurulunun (I) sayılı listedeki mallar için uygulanan maktu vergi tutarlarını, her bir mal itibarıyla en yüksek vergi tutarının yarısına kadar artırmaya, sıfıra kadar indirmeye, bu sınırlar içinde mal cinsleri, özellikleri, kullanım yerleri veya ithalatın şekline göre farklı tutarlar tespit etmeye yetkili olduğuna ilişkin düzenleme, Anayasa'nın 73'üncü maddesinin yetki devrine ilişkin son fıkra hükmüne uygun düşmemektedir:

1- (I) sayılı listedeki malların özelliğine göre vergilendirme ölçüsü olarak belirlenen her biriminden alınacak vergi tutarları gösterilmek suretiyle bu mallar, maktu vergiye tabi tutulmuştur. Anayasa'nın 73'üncü maddesinin son fıkrası vergi miktarını değiştirme yetkisini kapsamamaktadır. Sadece vergi oranlarının yasada öngörülen üst ve alt sınırlar arasında değiştirilmesi yetkisi, miktarı yasada gösterilen vergileri değiştirme yetkisinin dışında kaldığından yasama organının Bakanlar Kuruluna, maktu vergileri tespit yetkisini devredemeyeceği sonucuna ulaşılmaktadır.

2- Maktu vergi tutarının sıfıra kadar indirilmesi yetkisi, verginin kaldırılması sonucunu doğurmaktadır. 4760 sayılı Yasa'nın 12'nci maddesinin 2'nci fıkrasının (a) bendinde yer alan maktu vergi tutarlarını sıfıra kadar indirmek suretiyle tespit yetkisinin Bakanlar Kurulunca kullanılabileceğine ilişkin kural, Anayasal temelden yoksundur.

Davaya konu yapılan 2003/6607 sayılı Bakanlar Kurulu Kararına ek Kararın 1'inci maddesiyle (I) sayılı listenin (A) Cetvelinde, uçak benzinini ile yukarıda değinilen bazı mallar için maktu vergi tutarının sıfır olarak yürürlüğe konulmasına ilişkin tespit, Anayasal temelden yoksun olan bu kurala dayanmaktadır.

3- Bilindiği gibi ithalatçı veya imalatçılar tarafından özel tüketim vergisine tabi malların teslimi nedeniyle yüklenilen vergi, fiyat mekanizması yoluyla bu malların nihai tüketicisine kadar uzanarak yansımaktadır. Dolayısıyla, Yasa'nın vergi konusuna aldığı bir mal için öngörülen maktu verginin sıfır olarak tespiti, bu malın vergisiz teslimi anlamına geldiğinden, vergi yükünün adil ve dengeli dağılımını sağlamak amacıyla yasallık ilkesinin de bir gereği olarak Anayasadan dolayı yasa yapıcının kurduğu denge, maktu vergi tutarı sıfır olarak saptanan malları teslim edenler lehine bozulmaktadır. Bu bozulma, söz konusu malların intikal ettiği diğer mal ve hizmetlerin nihai kullanıcısına dek uzanmaktadır. Bu sonuç, Anayasa'nın 73'üncü maddesinin son fıkrasına ilişkin gerekçede belirtilen 4760 sayılı Yasa'nın 12'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında yasa yapıcının gözettiği amaca da aykırıdır. Bilindiği gibi söz konusu 3'üncü fıkra; (I) sayılı listede belirlenen maktu vergi tutarlarının, her ay, bir önceki ayda uygulanan vergi tutarları esas alınmak üzere Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından aylık olarak duyurulan toptan eşya fiyat endeksinde önceki aya göre oluşan değişim oranında ve söz konusu duyuruyu izleyen günden başlayarak değişmesi öngörülmüştür. Bu düzenleme aynı zamanda Anayasa'nın 73'üncü maddesinin son fıkrasının öngörülen amacının gerçekleştirilmesi, daha açık anlatımla vergi tutarının fiyat hareketleri karşısında değer yitirmesini önlemek amacının göstergesidir.

Yukarıda belirtilen tüm nedenlerle, davacı tarafından ileri sürülen Anayasa'nın 2'nci ve 73'üncü maddelerine aykırı olduğu yönündeki iddia ciddi görüldüğünden, 4760 sayılı Yasa'nın 12'nci maddenin 2'nci fıkrasının (a) bendinde yer alan ve Bakanlar Kuruluna, ... "(I) sayılı listedeki mallar için uygulanan maktu vergi tutarlarını, her bir mal itibarıyla en yüksek vergi tutarının yarısına kadar artırmaya, sıfıra kadar indirmeye, bu sınırlar içinde mal cinsleri, özellikleri, kullanım yerleri veya ithalatın şekline göre farklı tutarlar tespit etmeye" yetki tanıyan düzenlemenin iptali istemiyle ve 2949 sayılı Yasa'nın 28'inci maddesinin 1'inci fıkrası uyarınca Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına; dava dosyasındaki belgelerin onaylı birer örneğinin Anayasa Mahkemesi Başkanlığına gönderilmesine ve Anayasa Mahkemesi'nce itiraz yoluyla yapılan başvuru hakkında karar verilmesine kadar yargılamanın ertelenmesine, 26.4.2005 tarihinde oybirliği ile karar verildi.""